

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

806 2

107

HANDLEIDING

TOT HET

AANLEEREN VAN DE HOLLANDSCHE TAAL.

VOOR DE

INLANDSCHE BEVOLKING

VAN DEN

Indischen Archipel.

BATAVIA,
TER LANDSDRUKKERIJ.
1866.

B.7

806
B7

Universiteit Leiden

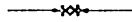

1 609 127 9

b c d f g h j k l m n p r s t v w z ch sch.

a

1

a — d — ad
a — f — af
a — g — ag
a — k — ak
a — l — al
a — m — am

a — n — an
a — p — ap
a — r — ar
a — s — as
a — t — at
a — ch — ach.

2

p — ad — pad
l — af — laf
d — ag — dag
m — ak — mak
d — al — dal
k — am — kam
r — am — ram
d — an — dan

v — an — van
m — an — man
p — ap — pap
k — ar — kar
p — as — pas
g — at — gat
d — at — dat
w — at — wat.

3

al = soedah
pad = djalan
laf = tawar
dag = hari
mak = djinakh
dal = lembah
kam = sisir
ram = domba djantan

dan = djikaloe bagitoe
man = saorang laki-laki
vam(*) = deri pada
pap = boeboer
kar = pedati
pas = baharoe
dat = itoe
wat = apa, boetapa

(*) Banjak kali van tjada sampat disalin,
seperti: Het nut van den bul = Kagoenaän sapi laki-laki.
De schub van den visch = Sisik ikan dan ll.

e

1

e	— d	— ed	e	— n	— en
e	— f	— ef	e	— p	— ep
e	— g	— eg	e	— r	— er
e	— k	— ek	e	— s	— es
e	— l	— el	e	— t	— et
e	— m	— em	d	— e	— de.

2

b	— ed	— bed	b	— en	— ben
w	— eg	— weg	d	— en	— den
b	— ek	— bek	k	— en	— ken
g	— ek	— gek	v	— er	— ver
w	— el	— wel	l	— es	— les
h	— em	— hem	h	— et	— het
m	— en	— men	m	— et	— met.

3

en	= dan	ben ⁽¹⁾	= ada
de(*)	= itoe	den(*)	= itoe
bed	= tampat tidoer	ken	= tahoe, kenal
weg	= djalan	men	= orang
bek	= moeloet binatang	ver	= djawoh
gek	= gila	les	= pengadjaran
wel	= bajik	het(*)	= itoe
hem	= dija	met	= dengan.

(*) Banjak kali *de*, *den* dan *het* tjada sampat disalin, seperti: *Met tin is wit* = *Tinah poetih adanja*.

De zon is al op = *Matahari soedah kaloewar, dan li*.

(1) Banjak kali perkataan *ben* huros tjada disalin, seperti: *Ik ben moe* = *Akoe bertelah*.

Ik ben ziek = *Akoe sakit, dan li*.

1

i — b — ib
 i — d — id
 i — k — ik
 i — l — il
 i — m — im

i — n — in
 i — p — ip
 i — s — is
 i — t — it
 i — ch — ich.

2

b — id — bid
 d — ik — dik
 w — il — wil
 k — im — kim
 t — in — tin

sch — ip — schip
 m — is — mis
 w — it — wit
 z — ich — zich
 v — isch — visch.

3

in = di, dalam
 ik = bejta, hamba,
 akoe, saja
 is of er is = ada
 bid = minta doa
 dik = tabal, besar
 wil = maoe, soeka

kim = tepi langit
 tin = tinuah
 schip = kapal
 wit = poetih
 visch = ikan
 zich = sendirinja.

4

Het dal is ver.
 Het tin is wit.
 Ik ben wel.
 De pap is laf.
 De man wil in het schip
 En het schip is ver van hem.

1

o	—	f	—	of	o	—	n	—	on
o	—	d	—	od	o	—	p	—	op
o	—	g	—	og	o	—	r	—	or
o	—	k	—	ok	o	—	t	—	ot
o	—	l	—	ol	o	—	ch	—	och
o	—	m	—	om	o	—	sch	—	osch.

2

G	—	od	—	God	z	—	on	—	zon
n	—	og	—	nog	k	—	op	—	kop
b	—	ok	—	bok	t	—	op	—	top
v	—	ol	—	vol	d	—	or	—	dor
d	—	om	—	dom	t	—	och	—	toch
k	—	om	—	kom	b	—	osch	—	bosch.

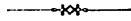
3

of	=	atawa	dom	=	bodokh
op	=	atas, habis, kaloe- war, pada	kom	=	marilah
God	=	Allah	zon	=	matahari
nog	=	lagi	top	=	poentjak
bok	=	kambing djantan	toch	=	welakin itoe
vol	=	penoeh	bosch	=	hoetan.

4

De bok is in het bosch.
 Kom ik wil op den top.
 De zon is al op.
 De zon is pas op en ik ken mijn' les al.

u

1

u — b — ub
 u — d — ud
 u — f — uf
 u — g — ug
 u — k — uk

u — l — ul
 u — n — un
 u — s — us
 u — t — ut
 u — sch — usch.

2

sch — ub — schub
 d — uf — duf
 m — ug — mug
 b — uk — buk
 b — ul — bul

d — un — dun
 h — un — hun
 k — us — kus
 n — ut — nut
 m — usch — musch.

3

schub = sisik
 duf = boesoek
 mug = njamoek
 buk = toendoek (djong-
 kok)
 bul = sapi djantan

dun = tipis, haloes
 hun = dija, dija poenja
 kus = tjioem
 nut = goena
 musch = boerong pipi (boe-
 rong geredja).

4

Is de schub van den visch dik of dun?

De schub van den visch is dun.

De bul is dom en dik, en toch is hij van nut.

Wat is dan het nut van den bul?

ij

1

b	—	ij	—	bij	ij	—	f	—	ijf
g	—	ij	—	gij	ij	—	k	—	ijk
h	—	ij	—	hij	ij	—	l	—	ijl
m	—	ij	—	mij	ij	—	n	—	ijn
w	—	ij	—	wij	ij	—	p	—	ijp
z	—	ij	—	zij	ij	—	s	—	ijs
ij	—	d	—	ijd	ij	—	t	—	ijt.

2

r	—	ijd	—	rijd	z	—	ijn	—	zijn
v	—	ijf	—	vijf	r	—	ijp	—	rijp
r	—	ijk	—	rijk	w	—	ijn	—	wijn
b	—	ijl	—	bijl	w	—	ijs	—	wijs
m	—	ijn	—	mijn	z	—	ijt	—	zijt.

3

bij	=	pada	rijk	=	kaja
gij	=	angkau	mijn	=	bejta poenja
hij	=	ija	zijn	=	ada; dija poenja
mij	=	bejta, sendirikoe	rijp	=	matang
wij	=	kamij	wijn	=	anggoer
rijd	=	berdjalan dengan pe- dati	wijs	=	berboedi
vijf	=	lima	zijt	=	ada.

4

Wij zijn rijk in wijn.
 Hij is wijs en gij zijt dom.
 Ik ben bij hem en hij is bij mij.
 Ik rijd met mijn' kar op den weg.

aa

1

aa — d — aad	aa — n — aan
aa — g — aag	aa — p — aap
aa — k — aak	aa — r — aar
aa — l — aal	aa — s — aas
aa — m — aam	aa — f — aaf.

2

z — aad — zaad	h — aar — haar
m — aak — maak	j — aar — jaar
n — aam — naam	m — aar — maar
m — aan — maan	k — aas — kaas
sch — aap — schaap	l — aat — laar
d — aar — daar	h — aat — haat.

3

aan = pada	daar = disana
aar = poelor (tangkej)	haar = dija poenja; ramboet
zaad = bidji	jaar = taheen
maak = bikin	maar = tetapi
naam = nama	kaas = kedjoe
maan = boelan	haat = bentji
schaap = domba	laar = lama.

4

Het schaaap is daar bij den rain.

Het zaad is al rijp in de aar.

Mijn naam is *Jan* en zijn naam is *Tijs*.

Daar is de maan al aan de kim.

ee

1

ee — f — eef	ee — p — eep
ee — g — eeg	ee — r — eer
ee — k — eek	ee — s — ees
ee — l — eel	ee — t — eet
ee — m — eem	w — ee — wee
ee — n — een	z — ee — zee.

2

sch — eef — scheef	h — eer — heer
w — eek — week	l — eer — leer
g — eel — geel	n — eer — neer
n — eem — neem	l — ees — lees
n — een — neen	h — eet — heet
z — eep — zeep	w — eet — weet.

3

scheef = miring	neer = kabawah
week = dominggo	lees = batja
geel = koening	heet = panas
neen = boekan	weet = tahoe
zeep = saboen	zee = laut
heer = toewan	een = satoe
leer = adjar, beladjar	eet = makan.

4

Ik leer mijn' les, en lees van de zee.
 Ik ken een' heer; hij is rijk en wijs.
 Zijt gij rijk en wijs? Neen ik ben niet rijk.
 Is dat schaap daar geel of wit?
 Dat schaap is wit; maar de kaas daar is geel.

00

1

oo — d — ood	oo — n — oon
oo — f — oof	oo — p — oop
oo — g — oog	oo — r — oor
oo — k — ook	oo — s — oos
oo — l — ool	oo — t — oot
oo — m — oom	z — oo — zoo.

2

r — ood — rood	sch — oon — schoon
d — oof — doof	h — oop — hoop
h — oog — hoog	h — oor — hoor
r — ook — rook	v — oor — voor
sch — ool — school	b — oos — boos
b — oom — boom	p — oot — poot.

3

rood = mejrah	hoor = dengar
hoog = tinggi	voor = dihadapan, bagi,
rook = asap	pada
school = midras	boos = marah •
boom = pohon kajoe	oog = mata
schoon = bagoes, beresih	oor = telinga
hoop = harap	ook = lagi
	zoo = bagitoe.

4

Ik hoor met mijn oor.

Daar is een boom; hij is hoog en scheef.

Ik leer mijn' les in de school.

Zijt gij boos op mij? Neen ik ben niet boos. Ik ook niet.

ie

1

ie — d — ied
 ie — g — ieg
 ie — l — iel
 ie — m — iem
 ie — n — ien
 ie — p — iep

ie — r — ier
 ie — s — ies
 ie — t — iet
 d — ie — die
 w — ie — wie
 z — ie — zie.

2

w — ied — wied
 l — ieg — lieg
 z — iek — ziek
 w — iel — wiel
 z — iel — ziel
 t — ien — tien

d — iep — diep
 h — ier — hier
 d — ier — dier
 v — ier — vier
 n — iet — niet
 sch — iet — schiet.

3

wied = babad roempoet
 lieg = berdoesta
 ziek = sakit
 wiel = roda
 tien = sapoeloh
 diep = dalam
 dier = binatang

hier = disini
 vier = ampat
 niet = tijada
 schiet = pasang
 die = jang, itoe, itoe dija
 wie = sijapa
 zie = lihat.

4

Zie hier! Die man is ziek!
 Wie is hij? Ik ken hem niet.
 Wat hoor ik daar? Men schiet.
 Wie schiet? Ik weet het niet.
 Vijf, vier en een is tien.

11

ei

1

ei — d — eid	ei — n — ein
ei — g — eig	ei — s — eis
ei — k — eik	ei — t — eit
ei — l — eil	l — ei — lei.

2

m — eid — meid	h — eil — heil
z + eil — zeil	r — eis — reis
r — ein — rein	g — eit — geit.

3

eik = nama pohon kajoe	rein = soetji
lei = batoe toelis	heil = slamat
meid = hamba parampoewan	reis = berdjalan, perdja- lanan
zeil = lajer, berlajer	geit = kambing parampoe- wan.

4

Ik reis met het schip en zeil op de zee.

Wat is het schip schoon en rein!

Ik zie met mijn oog het zeil van het schip.

De eik is een boom, die hoog is en schoon.

Heil mij! Ik ben niet ziek en ik leer in de school op de lei.

ui

1

ui — d — uid
 ui — f — uif
 ui — g — uig
 ui — k — uik
 ui — l — uil
 ui — m — uim

ui — n — uin
 ui — p — uip
 ui — s — uis
 ui — t — uit
 ui — sch — uisch
 l — ui — lui.

2

h — uid — huid
 d — uif — duif
 b — uig — buig
 f — uik — fuik
 v — uil — vuil
 r — uim — ruim

t — uin — tuin
 k — uip — kuip
 h — uis — huis
 m — uis — muis
 b — uit — buit
 k — uisch — kuisch.

3

huid = koelit
 duif = boeroeng marapati
 buig = toendoek
 fuik = poekat
 vuil = kotor
 ruim = loewas

tuin = kebon
 kuip = pipa
 huis = roemah
 buit = rampasan
 lui = malas e
 uit = deri pada, habis.

4

Het huis van den heer is ruim en schoon;
 maar het huis van den man dààr is vuil.

Hij is lui. Ik wïed in den tuin.

De huid van de geit is met haar.

Ik buig mij neèr voor God den heer.

oe

1

oe — d	— oed	oe — r	— oer
oe — g	— oeg	oe — s	— oes
oe — k	— oek	oe — t	— oet
oe — l	— oel	d — oe	— doe
oe — n	— oen	h — oe	— hoe
oe — p	— oep	k — oe	— koe.

2

g — oed	— goed	r — oep	— roep
b — oek	— boek	b — oer	— boer
z — oek	— zoek	p — oes	— poes
d — oel	— doel	r — oet	— roet
t — oen	— toen	z — oet	— zoet.

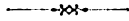
3

goed = bajik	poes = toesa, koetjing
boek = kitab	boer = toekang binatang
zoek = mentjahari	zoet = manis
doel = maktsod	doe = boeat
toen = tatkala	hoe = bagimana
roep = panggil	koe = sapi.

4

Ik zoek mijn' les in een goed boek.
 Ik roep de poes bij haar' naam.
 De visch is in de fuik.
 Is de visch zoet? Neen de visch is niet zoet.
 Wat is de visch dan? De visch is goed.
 Die koe van den boer dàar is roof.

ou

1

ou	— d	— oud	ou	— t	— out
ou	— s	— ous	ou	— w	— ouw.

2

h	— oud	— houd	h	— out	— hout
g	— oud	— goud	z	— out	— zout
k	— oud	— koud	b	— ouw	— bouw
w	— oud	— woud	r	— ouw	— rouw
f	— out	— fout	t	— ouw	— touw.

3

oud	= toewah	fout	= salah
goud	= amas	hout	= kajoe
houd	= pegang	zout	= garam
koud	= dingin	rouw	= kadoekaän
woud	= hoetan	touw	= tali.

4

Hoe oud zijt gij? Ik ben tien en vier jaar oud.
 Hij is in den rouw.
 Zijn' les op de lei is fout.
 Zijt gij koud? Neen ik ben niet koud.
 Er is veel hout in het woud, en zout in de zee.

uu dan eu**1**

n	— u	— nu	eu	— l	— eul
u	— w	— uw	eu	— n	— eun
ud	— r	— uur	eu	— p	— eup
eu	— g	— eug	eu	— s	— eus
eu	— k	— euk	eu	— r	— eur
			eu	— t	— eut.

2

d	— uur	— duur	r	— euk	— reuk
h	— uur	— huur	d	— eur	— deur
m	— uur	— muur	sch	— eur	— scheur
v	— uur	— vuur	k	— eus	— keus
z	— uur	— zuur	n	— eus	— neus.

3

u	= angkaw	muur	= tembok, dinding
uw	= angkaw poenja	vuur	= api
nu	= sakarang	zuur	= asam
uur	= djam, horas, poe- koel	deur	= pintoe
duur	= mahal	scheur	= lobang, robej
huur	= sewa	neus	= hidoeng.

4

Het goud is duur. Het vuur is heet.
 Daar is een scheur in den muur bij de deur van het huis.
 Hoe laat is het?
 Het is nu vier uur.

au aau aai ooi oei eeu ieu.

1

au	— w	— auw	h	— ooi	— hooi
aau	— w	— aauw	m	— ooi	— mooi
b	— aai	— baai	g	— ooi	— gooi
m	— aai	— maai	b	— oei	— boei
z	— aai	— zaai	eeu	— w	— eeuw
ooi	— t	— ooit	ieu	— w	— ieuw.

2

d	— auw	— dauw	n	— ooit	— nooit
l	— aauw	— laauw	l	— eeuw	— leeuw
n	— aauw	— naauw	n	— ieuw	— nieuw.

3

dauw	== oemboen	mooi	== bagoes
naauw	== sesak	gooi	== lempar
baai	== telok	boei	== rantej
maai	== potong, poengoet	eeuw	== abad
zaai	== menabor	leeuw	== singa
nooit	== belom sakali	nieuw	== baharoe.

4

De leeuw is een schoon dier.
 Daar is een mooi nieuw huis.
 Ik zaai en maai in den tuin.
 Het schip is in de baai.
 Nu is mijn boek uit, en ik hoop op een nieuw boek.

